

**समाज भूषण बाबूराव उर्फ अप्यास्माहेब जेथे कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे २**  
**सत्रांत परिक्षा २०१७-२०१८**  
**विषय - मराठी**  
**भाषाविज्ञान ऐतिहासिक व वर्णनात्मक (S-4)**

**तृतीय वर्ष कला**

**वेळ - २ तास**  
**गुण - ६०**

**प्र.१ पुढील प्रश्नांची उत्तरे २० शब्दांत लिहा. (कोणतेही ७) १४**

१. भाषा म्हणजे काय ?
२. भाषाभ्यासाच्या पद्धती कोणत्या ?
३. ऐतिहासिक भाषाविज्ञानाची संकल्पना कोणत्या भाषावैज्ञानिकाने मांडली ?
४. भाषेची कोणतीही दोन लक्षणे सांगा.
५. वागिन्द्रिय म्हणजे काय ?
६. ओष्ठ्य ध्वनी कोणते ?
७. स्वन म्हणजे काय ?
८. स्वनिमाची व्याख्या सांगा.
९. मराठीची स्वनिमव्यवस्था सांगा.
१०. रूपिम म्हणजे काय ?

**प्र.२ खालील प्रश्नांची उत्तरे ५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही ४) २०**

१. स्वर व व्यंजने यातील फरक स्पष्ट करा.
२. भाषेच्या कोणत्याही एका लक्षणाचा परिचय करून द्या.
३. स्वन व स्वनांतर तुलना करा.
४. मराठीची स्वनिमव्यवस्था स्पष्ट करा.
५. रूपिका – टीप लिहा.

**प्र.३ खालील प्रश्नांची उत्तरे १५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही ३) १८**

१. भाषेचे स्वरूप व कार्य स्पष्ट करा.
२. स्वनिमाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
३. ऐतिहासिक भाषाविज्ञानाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
४. रूपिमाचे स्वरूप व कार्य सांगा.
५. आशायबोधक रूपिम व कार्यकर रूपिम या संकल्पनांचा परीचय करून द्या.

**प्र.४ खालील प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दांत लिहा. (कोणतेही १) २०**

१. वांगिन्द्रियांची रचना व कार्य आकृतीसह स्पष्ट करा.
२. रचन-स्वनिम-स्वनांतर संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.
३. रूपिका – रूपिम – रूपिकांतर संकल्पना स्पष्ट करा.